

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

Çalgı Eğitimi
KAVAL DERSİ
9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı

2022

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI 3

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
1.2.1. Değerlerimiz	4
1.2.2. Yetkinlikler	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6

2. ÇALGI EĞİTİMİ KAVAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI 7

2.1. ÇALGI EĞİTİMİ KAVAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	7
2.2. ÇALGI EĞİTİMİ KAVAL DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER	7
2.3. ÇALGI EĞİTİMİ KAVAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	8
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	9

3. ÇALGI EĞİTİMİ KAVAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI 11

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	11
3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	12
9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	12
10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	14
11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	15
12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	17

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgi üretebilen ve bu bilgiyi hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunabilen bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim programları; bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek şekilde salt bilgi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu kazanım ve açıklamalar ile öğrenme çıktıları ilgili disiplinin yetkin, güncel ve geçerli olduğunu; eğitim öğretim sürecinin hayatla doğrudan ilişkili şekilde tasarlandığını gösterir niteliktedir. Bu kazanımlar ve bu kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar; sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, bir mesleğe ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar, öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki bütünlüğü sağlamaktadır. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktarılabilecek öz mirasımızdır.

Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eyleme dayalı becerilerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori ve pratik bütünlüğünü sağlayan asli parçamızı oluşturmaktadır. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlik kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple sürekli gözden geçirmelerle güncellenerek yenilenmektedir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde bulunmakta, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceği, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlara bağlıdır. Bundan dolayı eğitim sistemimiz, her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarıya odaklanan, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Asli görevi temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmektir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma işlevini eğitim programlarını da kapsayan eğitim ortamıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu anlayışla değerlerimiz öğretim programlarında ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan kök değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ'de belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve bunları aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme, yorumlama (dinleme, konuşma, okuma, yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmadır.

2. Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları bireyin yeterlilik seviyesi, sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak farklı diller arasında değişiklik gösterecektir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme; bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermektedir. Bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân sağlayacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiyle, demokratik ve aktif katılım kararlılığıyla medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7. İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında da desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetimi desteklemeyi de kapsar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına tersdir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerdedir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalışmalarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken

teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.

3. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.

4. Bireysel farklılıklardan dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencilerin akademik gelişimi tek bir yöntem veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.

5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla eğitimde sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.

6. Çok odaklı ölçme ve değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.

7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programları geliştirilirken insanın çok yönlü gelişim özelliklerine dair bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi gözeten bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insanın gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında bireylerin yaş dönemlerine dair gelişim özellikleri gözetilerek destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürer fakat tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evrelerin başlangıç ve bitişleri de homojen değildir. Programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de derslerin sınıf düzeyinde dağılımı ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, onun gelişiminde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içinde farklı özelliklere sahiptir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu evreler gelişim açısından riskli ve kritiktir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencilerin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

2. ÇALGI EĞİTİMİ KAVAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Kaval; karakteristik ses rengi, ses aralığının genişliği, kromatik perdeli yapısı, akort ve entonasyonunun dengeli oluşu nedeniyle icracıya geniş kullanım imkânı vermektedir. Kavalın bu özellikleri halk arasında sevilmesini, eğitimde ve profesyonel müzik icra alanlarında kabul görmesini sağlamıştır. Teknik yapısında yapılan iyileştirmelerle de günümüzde kaval, geleneksel kullanım alanı olarak çoban çalgısı olmaktan çıkıp, her tür müziğe eşlik edebilecek konuma gelmiştir.

Çalgı Eğitimi Kaval Dersi Öğretim Programı'nda hedeflenen kazanımlar, Türk müziği çalgı eğitiminin geleneksel yöntemleri ve dünyada kabul görmüş çalgı eğitimi tekniklerinin birlikte uygulandığı öğretim yöntemleri ve yaklaşımları ile hazırlanmıştır. Türk müziği bir bütün olarak kabul edilerek programın kültürümüzde yer alan aynı müzikal evrene ait, kavalla icra edilebilecek yapıda sözlü ve sözsüz (saz eseri, oyun havaları vb.) eserleri kapsamı planlanmıştır. Programda dört yıl boyunca birbirini tamamlayan ve geliştiren konular genelden-özele, kolaydan-zora ilkeleri doğrultusunda sınıf seviyeleri belirlenerek ilerlemiştir.

Çalgı Eğitimi Kaval Dersi Öğretim Programı'nın uygulaması ile öğrencilerin, kavalın tarihçesi, yapısı, çeşitleri ve bakımı konularında bilgi sahibi olmaları, Türk müziğinin karakteristik özelliklerini çalgısı ile yansıtabilmeleri, kaval çalma ile ilgili teknikleri uygulayabilmeleri, böylelikle orkestra içerisinde, birlikte ya da solo olarak kavalı her düzeyde başarı ile icra edebilmeleri hedeflenmektedir.

2.1. ÇALGI EĞİTİMİ KAVAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Çalışmalarında zamanı planlı ve verimli kullanma alışkanlığı kazanmaları
- Kendilerini müzikle ifade edebilmeleri
- Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları
- Müzikal duyarlılık, düşünme, yorumlama ve yaratıcılık becerilerini geliştirmeleri
- Kaval çalgısı ile Türk müziğinin genel karakteristik özelliklerini kavramaları
- Kaval çalgısı ile Türk müziği eserlerini özelliklerine uygun seslendirmeleri
- Kaval çalgısı ile seslendirilebilecek Türk müziği eserleri dağarcığına sahip olmaları
- Sahne ve performans becerisi kazanmaları
- Toplu çalışmalar aracılığı ile birlikte düşünme, birlikte hareket etme, sorumluluk ve paylaşma bilinci kazanmaları
- Ulusal ve uluslararası müzik etkinlikleriyle toplumunun sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunmaları
- Geleneklerini bilerek geleceğe bakmaları, geleneğe ilişkin yüksek bir farkındalıkla teknolojinin imkânlarını kullanarak müzik kültürüne hizmet etmeleri

2.2. ÇALGI EĞİTİMİ KAVAL DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER

Bu programla ulaşılması beklenen alana özgü beceriler şunlardır:

- Kaval çalarken doğru nefes tekniğini kullanma
- Doğru dudak pozisyonunda ses üretme
- Doğru duruş ve tutuş pozisyonu uygulama
- Deliklerin kapatılmasında parmak ve boğumları kullanma
- Kavaldaki sesleri (notaları) elde etme
- Üflemeli çalgı dil tekniklerini uygulama
- Vibrato yapma

- Kaval çalgısının karakteristik sesi horlatmayı elde etme
- Açış ve taksim yapma
- Parmak kaydırma ve çarpma yapma
- Solo icra
- Birlikte (ikili, üçlü vb.) ve toplu icra
- Ton kavramını tanıma ve seslendirme
- Makam kavramını tanıma ve seslendirme
- Çalgısı ile deşifre yapma
- Aktarım (Transpoze) çalma

2.3. ÇALGI EĞİTİMİ KAVALLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Öğretmen; öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından besleyici, öğrencilere demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.
- Çalgı Eğitimi Kaval Dersi Öğretim Programı öğrencinin başlangıç seviyesinden en üst seviyeye kadar ulaşmasını hedeflemektedir. Bu hedefin gerçekleşmesinde Türk müziğinin tüm sözlü ve sözsüz eser dağarcığından yararlanılabilir.
- Çalgı Eğitimi Kaval Dersi Öğretim Programı'nın üniteleri özümsemeli, gerek duyulduğunda öğrenme-öğretme süreci içerisinde her ünitenin ve konunun bir başkası ile eş güdümlü, yardımlaşarak yürütüldüğü esnek bir planlama yapılmalıdır. Örneğin, 10.2. Kavalda Makamlar ve Uygulamaları - II ünitesinden önce 10.1. Kaval Çalma Teknikleri - I ünitesine dönülerek 10.1.2. Kavalda Dil Teknikleri ve 10.1.3. Kavalda Vibrato Teknikleri konularında yapılan çalışmalar tekrarlanmalıdır. Programda yer alan ünitelerin eksiksiz olarak işlenmesi şartıyla konu içeriğinde takdim tehir yapılabilir.
- Çalgı Eğitimi Kaval Dersi Öğretim Programı ile kazandırılması hedeflenen teknik becerilerin, evrensel yöntemlerin yanında Türk müziği çalgı eğitiminin geleneksel yöntemi olan usta-çırak ilişkisi yöntemi ile desteklenmesi ihmal edilmemelidir. Sadece notanın icra edilmesi ile Türk müziğinin karakteristik özelliklerinin yansıtlamayacağı bilinmelidir.
- Çalgı Eğitimi Kaval Dersi Öğretim Programı'nda kazanımlar gerçekleştirilirken öğrenci grubunun ilgileri, çevre özellikleri, ihtiyaçları, beklentileri ve hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınmalıdır.
- Etkinlikleri uygularken ya da yeni etkinlikler geliştirilirken programda yer alan kazanım açıklamaları göz ardı edilmemelidir.
- Seslendirilecek etüt ve eserlerin seçiminde, öğrencinin teknik düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrencilere teknik düzeylerinin çok altında ve/veya çok üstünde görevler verilmemelidir.
- Kaval çalma becerilerini kazanma ve pekiştirme sürecinde öğrencilere yeteri kadar süre tanınmalı, bir beceri yeterince pekiştirilmeden yeni bir beceri gündeme getirilmemelidir.
- Öğretmen programda yer alan kazanımlara ve içeriğe bağlı kalmak koşuluyla eser ve etüt takviyesi yapabilir, ödev ve projeler verilebilir.
- Öğrencilere verilen ödev ya da proje kapsamındaki dinleme ve araştırma çalışmaları, müziği anlamak ve müziği okumak adına yapılan etkinliklerdir. Öğrenciler çalıştıkları eserleri dinleyerek yorum ve yorumcular arasındaki farkları tespit edebilirler. Araştırma etkinliği ise öğrencilerin eserler hakkında bilgilere (besteci, dönem, yöre, tavır vb.) ulaşması ve eserin özelliklerini tanıması açısından önemlidir. Dinleme ve araştırma etkinlikleri öğrencilerin yeni bakış açıları kazanmalarını sağlayarak genel kültür gelişimlerini destekleyici nitelikte olmalıdır.

- Öğrencilere kaval çalgısının teknik özelliklerinin ve öğretim yaklaşımlarının gelişim aşamasında olduğu bilgisi verilmeli; bu konuda yayımlanmış tez, makale, kitap vb. literatürü takip etmesi önerilmelidir.
- Öğrenme-öğretme etkinliklerinde, kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel ve basılı materyallerden de yararlanılmalıdır.
- Programın uygulanması sürecinde öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif olarak kullanmalarına olanak sağlayacak etkinlik ve çalışmalara yer verilmelidir.
- Öğrencilerin kendi bilgi ve becerilerindeki eksiklikleri fark etmeleri ve bu eksiklikleri giderebilmeleri için bireysel hedefler belirlemeleri sağlanmalıdır.
- Öğrencinin yeni bilgi ile eski bilgileri arasında bağlantılar kurmasına önem verilmelidir.
- Öğrencilerin, öğretim sürecinde sahne ve performans becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayan etkinlikler düzenlenmelidir.
- Her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için bireysel farklılıklarını dikkate alan fırsatlar yaratılmalıdır.
- Grup çalışmaları, öğrencilerin estetik duyarlılık içinde birbirine yardımcı ve destek olmasını, birbirlerinin çalışmalarını görerek eleştirmelerini, yeni fikirlerin doğmasını ve olumlu ilişkilerin geliştirilmesini sağlar. Bu nedenle grup çalışmaları özendirilmeli, desteklenmelidir.
- Sanatsal etkinlikler aracılığı ile öğrencilerin sanat zevki ve estetik duygularını geliştirmeleri amaçlanır. Öğrencilerin her tür sanatsal etkinlikleri takip etmelerine önem verilmelidir.
- Programda yer alan değerlerin yeri geldiğinde, etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

9. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
KAVALIN TARİHÇESİ, YAPISI, ÇEŞİTLERİ VE BAKIMI	8	20	14
KAVAL ÇALMADA TEMEL TEKNİKLER	18	64	44
KAVALDA MAKAMLAR VE UYGULAMALARI - I	6	60	42
TOPLAM	32	144	100

10. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
KAVAL ÇALMA TEKNİKLERİ - I	13	25	35
KAVALDA MAKAMLAR VE UYGULAMALARI - II	9	47	65
TOPLAM	22	72	100

11. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
KAVAL ÇALMA TEKNİKLERİ - II	11	60	42
KAVALDA MAKAMLAR VE UYGULAMALARI - III	15	84	58
TOPLAM	26	144	100

12. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
KAVAL ÇALMA TEKNİKLERİ - III	10	30	21
KAVAL İÇİN DÜZENLENMİŞ ÇOK SESLİ ESERLER	2	30	21
KAVALDA MAKAMLAR VE UYGULAMALARI - IV	15	84	58
TOPLAM	27	144	100

3. ÇALGI EĞİTİMİ KAVAL DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda 9. sınıf düzeyinde 3, 10. sınıf düzeyinde 2, 11. sınıf düzeyinde 2, 12. sınıf düzeyinde 3 ünite bulunmaktadır. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir. Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. Kazanımların Yapısı

3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9.1. KAVALIN TARİHÇESİ, YAPISI, ÇEŞİTLERİ VE BAKIMI

9.1.1. Kavalın Tarihçesi

9.1.1.1. Tarihteki kaval benzeri çalgıların örneklerini inceler.

Farklı coğrafyalarda yapılan kazı çalışmalarında ortaya çıkarılan hayvan kemiklerinden yapılmış üflemeli çalgıların ve bulunan duvar resimlerinin görselleri verilir.

9.1.1.2. Türklerin hayatında kavalın önemini açıklar.

Geçmişten günümüze Türklerin günlük hayatında kavalla olan bağı vurgulanır.

9.1.1.3. Günümüz Türk müziğinde kavalın yerini açıklar.

Amatör ve profesyonel olarak kavalın icra ve eğitim alanları üzerinde durulur.

9.1.2. Kavalın Yapısal Özellikleri ve Çeşitleri

9.1.2.1. Kavalın yapım malzemelerini açıklar.

9.1.2.2. Kavalı teknik özelliklere göre açıklar.

9.1.2.3. Kavalı çeşitlerine göre sınıflandırır.

Çalgıların sınıflandırmasında en önemli belirleyici özelliğin çalgıların ses çıkarma şekilleri olmasından hareketle kaval çeşitleri dilli ve dilsiz kaval olarak sınıflandırılır.

9.1.3. Kavalın Bakımı ve Korunması

9.1.3.1. Kavalın bakımı için yapılması gereken işlemleri açıklar.

9.1.3.2. Kavalın korunma yöntemlerini açıklar.

9.2. KAVAL ÇALMADA TEMEL TEKNİKLER

9.2.1. Nefes Tekniği

9.2.1.1. Diyafram kasını ve hareketini açıklar.

Üflemeli çalgılarda diyafram kasının önemi vurgulanır.

9.2.1.2. Diyafram kasını kullanarak nefes alıp verir.

9.2.2. Dudak Pozisyonu ve Ses Üretme Tekniği

9.2.2.1. Kavalın ağızlık bölümünü dudağına yerleştirir.

Kavalın dudağına yerleştirilme noktalarının kişilerin dudaklarının anatomik yapısına göre farklılık gösterebileceği belirtilir.

9.2.2.2. Kavalda ilk sesi elde eder.

9.2.2.3. Ağızlıkta dudak pozisyonunu koruyarak farklı sürelerde ses üfler.

9.2.2.4. Ağızlığa temel dil vurma tekniğini kullanarak üfler.

9.2.2.5. Üfleme şiddetinde ve açısında yapılan değişikliklerde sesteki değişimi ayırt eder.

9.2.3. Duruş ve Tutuş Pozisyonu

- 9.2.3.1. Kaval çalarken vücudun alması gereken duruş pozisyonunu açıklar.
- 9.2.3.2. Kaval çalarken vücudun alması gereken duruş pozisyonunu uygular.
- 9.2.3.3. Kavalın tutuş pozisyonunu açıklar.
- 9.2.3.4. Kavalın tutuş pozisyonunu uygular.

9.2.4. Parmak Pozisyonları

- 9.2.4.1. Kavalda parmaklarını konumlandırır.
- 9.2.4.2. Kavalda parmakların deliklere (perdelere) göre alması gereken pozisyonları açıklar.
Denge parmaklarının farklı dizi ve makamlara göre değişiklik gösterebileceği belirtilir.
- 9.2.4.3. Kavalda parmak boğumlarını kullanarak perdeleri kapatır.
Kavalın farklı boyutlarının bulunması nedeniyle perdelerin parmakların farklı boğumlarıyla kapatılabileceği açıklanır.

9.2.5. Kademe Kavramı ve Sesler

- 9.2.5.1. Kavalda kademe kavramını açıklar.
Müziğin doğasında var olan doğuşkanlar vurgulanır.
- 9.2.5.2. Kavalda ikinci kademe sesleri çalışır.
a) İkinci kademe re, do, si, la ve sol notaları kademeli olarak elde edilir.
b) İkinci kademe re, do, si, la ve sol notaları ile hazırlanmış etütler seslendirilir.
- 9.2.5.3. Kavalda üçüncü kademe sesleri çalışır.
a) Üçüncü kademe mi, fa, sol, la notaları kademeli olarak elde edilir.
b) İkinci kademedan üçüncü kademeye geçişteki köprü uygulanır.
c) İkinci ve üçüncü kademede öğrendiği seslerden oluşan etütler seslendirilir.
- 9.2.5.4. Kavalda ikinci ve üçüncü kademe ses değiştirici işaretli notaları seslendirir.
a) İkinci kademedeki la $\sharp$ (si $\flat$), do $\sharp$ (re $\flat$) ve re $\sharp$ (mi $\flat$) notaları seslendirilir.
b) Üçüncü kademedeki fa $\sharp$ (sol $\flat$), sol $\sharp$ (la $\flat$) ve la $\sharp$ (si $\flat$) notaları seslendirilir.
c) İkinci ve üçüncü kademede ses değiştirici işaretli notaların kullanıldığı etütler seslendirilir.

9.3. KAVALDA MAKAMLAR VE UYGULAMALARI - I

9.3.1. Çârgâh Makamı Dizisi

- 9.3.1.1. Çârgâh makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.
- 9.3.1.2. Çârgâh makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.
- 9.3.1.3. Çârgâh makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

9.3.2. Kürdî Makamı Dizisi

- 9.3.2.1. Kürdî makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.
- 9.3.2.2. Kürdî makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.
- 9.3.2.3. Kürdî makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

10.1. KAVAL ÇALMA TEKNİKLERİ - I

10.1.1. Kavalda Dördüncü Kademe Sesler

- 10.1.1.1. Dördüncü kademe si, do, re notalarını kademeli olarak elde eder.
- 10.1.1.2. Dördüncü kademe do# (re#) ve re# (mi#) notalarını kademeli olarak elde eder.
- 10.1.1.3. Üçüncü kademedan dördüncü kademeye geçişteki köprüyü uygular.
- 10.1.1.4. İkinci, üçüncü ve dördüncü kademedeki seslerden oluşan etütler seslendirir.

10.1.2. Kavalda Dil Teknikleri

- 10.1.2.1. Farklı nota sürelerinde yazılmış etütleri bağısız (non legato) seslendirir.
- 10.1.2.2. Farklı nota sürelerinde yazılmış etütleri bağlı (legato) seslendirir.
- 10.1.2.3. Farklı nota sürelerinde yazılmış etütleri kısa-kesik (staccato) seslendirir.
- 10.1.2.4. Farklı nota sürelerinde yazılmış etütlerde tüm dil tekniklerini uygular.

10.1.3. Kavalda Vibrato Teknikleri

- 10.1.3.1. El-kol ile vibrato tekniğini uygular.
- 10.1.3.2. Baş ile vibrato tekniğini uygular.
- 10.1.3.3. Dudak ile vibrato tekniğini uygular.
- 10.1.3.4. Parmak ile vibrato tekniğini uygular.
- 10.1.3.5. Nefes ile vibrato tekniğini uygular.

10.2. KAVALDA MAKAMLAR VE UYGULAMALARI - II

10.2.1. Hüseyinî Makamı Dizisi

- 10.2.1.1. Hüseyinî makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.
- 10.2.1.2. Hüseyinî makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.
- 10.2.1.3. Hüseyinî makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

10.2.2. Uşşak Makamı Dizisi

- 10.2.2.1. Uşşak makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.
- 10.2.2.2. Uşşak makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.
- 10.2.2.3. Uşşak makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

10.2.3. Hicaz Makamı Dizisi

- 10.2.3.1. Hicaz makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.
- 10.2.3.2. Hicaz makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.
- 10.2.3.3. Hicaz makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1. KAVAL ÇALMA TEKNİKLERİ - II

11.1.1. Kavalda Birinci Kademe Sesler

11.1.1.1. Birinci kademe sesleri elde eder.

Sıcak nefes, yumuşak üfleme ve dem ses ifadeleri de verilir.

11.1.1.2. Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü kademedeki seslerden oluşan etütler seslendirir.

11.1.2. Kavalda Horlatma Tekniği

11.1.2.1. Kavalda horlatma tekniğini açıklar.

Horlatmanın kaval çalgısına özgü karakteristik bir ses olduğu belirtilir.

11.1.2.2. Kavalda horlatma tekniği ile çıkan sesleri elde eder.

11.1.2.3. Kavalda horlatma tekniğinde etütler seslendirir.

11.1.3. Kavalda Seçenekli Perde ve Pozisyonlar

11.1.3.1. İkinci ve üçüncü kademedeki bulunan seçenekli perdeleri açıklar.

11.1.3.2. İkinci ve üçüncü kademedeki bulunan seçenekli perdeleri uygular.

11.1.3.3. Üçüncü ve dördüncü kademedeki bulunan seçenekli perdeleri açıklar.

11.1.3.4. Üçüncü ve dördüncü kademedeki bulunan seçenekli perdeleri uygular.

11.1.4. Kavalda Açış ve Taksim

11.1.4.1. Açış ve taksim kavramlarını açıklar.

11.1.4.2. Açış ve taksim örnekleri seslendirir.

Usta icracılar tarafından yapılmış açış ve taksim örneklerinin dinlenmesinin önemi vurgulanır.

11.2. KAVALDA MAKAMLAR VE UYGULAMALARI - III

11.2.1. Karcıgar Makamı Dizisi

11.2.1.1. Karcıgar makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.

11.2.1.2. Karcıgar makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.

11.2.1.3. Karcıgar makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

11.2.2. Hüzam Makamı Dizisi

11.2.2.1. Hüzam makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.

11.2.2.2. Hüzam makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.

11.2.2.3. Hüzam makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

11.2.3. Rast Makamı Dizisi

11.2.3.1. Rast makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.

11.2.3.2. Rast makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.

11.2.3.3. Rast makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

11.2.4. Nihâvend Makamı Dizisi

11.2.4.1. Nihâvend makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.

11.2.4.2. Nihâvend makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.

11.2.4.3. Nihâvend makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

11.2.5. Nikriz Makamı Dizisi

11.2.5.1. Nikriz makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.

11.2.5.2. Nikriz makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.

11.2.5.3. Nikriz makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

12.1. KAVAL ÇALMA TEKNİKLERİ - III

12.1.1. Kavalda Parmak Çarpma Tekniği

12.1.1.1. Parmak çarpma tekniğini açıklar.

12.1.1.2. Parmak çarpma tekniğini uygular.

Tüm kademelerde örneklendirilir.

12.1.2. Kavalda Parmak Kaydırma Tekniği

12.1.2.1. Parmak kaydırma tekniğini açıklar.

12.1.2.2. Parmak kaydırma tekniğini uygular.

Tüm kademelerde örneklendirilir.

12.1.3. Kavalda Aktarım (Transpoze) Çalışmaları

12.1.3.1. Kavalda majör dizi ve ezgileri aktarır.

12.1.3.2. Kavalda minör dizi ve ezgileri aktarır.

12.1.3.3. Kavalda makamsal dizi ve ezgileri aktarır.

12.1.4. Kavalda Birinci Perde Düzeni (I. Pozisyon)

12.1.4.1. Kavalda birinci perde düzenini açıklar.

Ülkemizde kaval icrasında kullanılan iki farklı perde sisteminden biri olduğu vurgulanır.

12.1.4.2. Kavalda birinci perde düzeninde etütler seslendirir.

12.1.4.3. Kavalda birinci perde düzeninde eserler seslendirir.

12.2. KAVAL İÇİN DÜZENLENMİŞ ÇOK SESLİ ESERLER

12.2.1. Kaval İçin Düzenlenmiş İki Sesli Eserler

12.2.1.1. Kaval için düzenlenmiş iki sesli ezgileri seslendirir.

12.2.2. Kaval İçin Düzenlenmiş Orkestra Eserleri

12.2.2.1. Kaval için düzenlenmiş orkestra eserlerini seslendirir.

12.3. KAVALDA MAKAMLAR VE UYGULAMALARI - IV

12.3.1. Sabâ Makamı Dizisi

12.3.1.1. Sabâ makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.

12.3.1.2. Sabâ makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.

12.3.1.3. Sabâ makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

12.3.2. Segâh Makamı Dizisi

12.3.2.1. Segâh makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.

12.3.2.2. Segâh makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.

12.3.2.3. Segâh makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

12.3.3. Bûselik Makamı Dizisi

12.3.3.1. Bûselik makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.

12.3.3.2. Bûselik makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.

12.3.3.3. Bûselik makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

12.3.4. Hicazkâr Makamı Dizisi

12.3.4.1. Hicazkâr makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.

12.3.4.2. Hicazkâr makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.

12.3.4.3. Hicazkâr makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.

12.3.5. Eviç Makamı Dizisi

12.3.5.1. Eviç makamı dizisinde hazırlanan etütler seslendirir.

12.3.5.2. Eviç makamı dizisinde sözel eserler seslendirir.

12.3.5.3. Eviç makamı dizisinde saz eserleri seslendirir.